

Sygn. akt III AUa 646/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2019 r. w Lublinie

sprawy W. G. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o ustalenie wartości kapitału początkowego

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu

z dnia 10 maja 2018 r. sygn. akt IV U 71/18

oddala apelację.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Gawda Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska

III AUa 646/18

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 4 grudnia 2017 r. ustalił wnioskodawcy W. G. (1) kapitał początkowy, na dzień 1 stycznia 1999 r. Do wartości kapitału którego nie uwzględnił całego okresu praktycznej nauki zawodu w(...) Szkole (...) dla (...)(...) w P., ponieważ wyłączył nieobecności nieusprawiedliwione, okresy przebywania na urlopie bezpłatnym i okresy ,w których brak było wynagrodzenia w kartach pracy oraz okres pracy w gospodarstwie rolnym.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Zamościu złożył wnioskodawca W. G. (1) wnosząc o uwzględnienie do wartości kapitału początkowego tych okresów nieuwzględnionych przez ZUS w okresie od 1.09.1967 r. do(...), kiedy to wnioskodawca odbywał naukę w zawodzie mechanika kierowcy pojazdów samochodowych co potwierdzają

zapisy dokumentu dostępnego w aktach osobowych wnioskodawcy tj. załącznik nr 1 .Dowodem ukończenia (...)szkoły zawodowej jest świadectwo ukończenia szkoły. Wyłączenie okresów przerw w okresie Świąt Bożego Narodzenia i przerwy noworocznej, przerwy wielkanocnej oraz przerwy wakacyjnej oraz przerwy na egzaminy jest niezasadne. Do odwołania dołączył świadectwo ukończenia(...)Szkoły (...)dla (...) (...) w P. w zawodzie mechanik –kierowca pojazdów samochodowych , umowę o naukę zawodu oraz potwierdzenie zatrudnienia.

Sąd Okręgowy w Zamościu wyrokiem z dnia 10 maja 2018 roku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przy ustalaniu wartości kapitału początkowego uwzględnieniu podlega okres praktycznej nauki zawodu w (...) Szkole(...)w P. w okresie od(...) do(...). Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca W. G. (1) , ur. (...), złożył wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego.

Z postępowania dowodowego wynika, że wnioskodawca W. G. (1) ukończył pierwszą klasę Szkoły (...)w J. nad W. w dniu 22 czerwca 1967 r., a następnie (...) Szkołę (...) dla (...) (...) w P. w zawodzie mechanika –kierowcy pojazdów samochodowych w dniu(...) na podstawie umowy o naukę zawodu z dnia (...), zawartą pomiędzy (...) Przedsiębiorstwem (...), a wnioskodawcą. Na mocy tej umowy zakład pracy przyjmuje wnioskodawcę na naukę zawodu mechanik –kierowca i zobowiązuje się do wyuczenia tego zawodu. Nauka miała trwać trzy lata i kurs nauki dzieli się na trzy odrębne okresy nauki, z których każdy stanowi pełny rok nauki. Po ukończeniu każdego roku młodociany obowiązany jest do złożenia egzaminu z praktycznej nauki zawodu teoretycznego doksztalcenia zawodowego przez Zakładową Komisję Kwalifikacyjną.

Młodocianemu w okresie nauki przysługuje;

-w pierwszym roku nauki zawodu wynagrodzenie miesięczne w wysokości 150-280 zł.,

-w drugim roku nauki zawodu wynagrodzenie miesięczne w wysokości 320-380zł,

-w trzecim roku nauki zawodu godzinowe wynagrodzenie według najniższej kategorii płac.

Młodocianemu w trzecim roku nauki może być przyznana premia uznaniowa za jakościowe wyniki pracy w wysokości 25% wynagrodzenia doliczonego do podstawowej stawki osobistego zaszerogowania.

Prawa i obowiązki oraz warunki zatrudnienia młodocianych nie ujęte umową regulują odpowiednie przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1958r. o nauce zawodu przyuczenia do określonej pracy oraz wstępnego stażu pracy oraz obowiązujące przepisy wykonawcze w tym przedmiocie.

Wnioskodawca do odwołania dołączył też kartę dotyczącą przebiegu zatrudnienia gdzie znajdują się wpisy okresów zatrudnienia; od (...) do (...)-nauka zawodu kierowca –mechanik w (...) P., od 3 lipca 1970r. do 8 stycznia 1973r.-kierowca samochodu ciężarowego w (...) P., od 9 stycznia 1973r. do 23.XII.1974r./k-4/

Organ nie uwzględnił wnioskodawcy z okresu nauki w szkole i pracy jako uczeń zawodu okresu od 1 do 8.08.1968 r., od 26 do 31.12.1968r.,od 1 do 3.01.1969 r.,30.05 do 1.06.1969 r., od 1 do 18.07.1969 r., dnia 1.02.1970 r., od 1 do 9.06.1970 r., które wnioskodawca kwestionował oraz innych okresów wskazanych w decyzji, których wnioskodawca nie kwestionował.

Przesłuchany w charakterze strony wnioskodawca zeznał, że po ukończeniu szkoły podstawowej chciał kontynuować naukę w szkole zawodowej ,ale nie został przyjęty, dlatego rozpoczął naukę w Szkole(...) w J. nad W. powiat P., do której chodził tylko rok i ukończył pierwszą klasę 22 czerwca 1967r. Ponownie wnioskodawca starał się o przyjęcie do (...) Szkoły(...) dla(...) w P. w zawodzie mechanika –kierowcy. Wtedy Dyrektor W. G. (2) jako przedstawiciel (...) Przedsiębiorstwa (...) zawierał umowy o naukę zawodu i wnioskodawca zawarł taką umowę.

Na podstawie zawartej umowy wnioskodawca 3 dni w tygodniu chodził do szkoły i zdobywał wiadomości teoretyczne, a trzy dni miał praktykę w przedsiębiorstwie, gdzie wykonywał różne prace. Wnioskodawca pracował od 7 przez 6 godzin w pierwszym roku, a drugim i trzecim już po 8 godzin dziennie. Był pracownikiem młodocianym i tak był traktowany. Nie zgadzał się z ZUS, że wyłączył mu okresy Świąt Bożego Narodzenia ,Świąt Wielkanocnych ,Nowego

Roku ,przerwy wakacyjnej oraz okresu kiedy zdawał wymagane egzaminy. Od dnia 1 czerwca 1970r. do 9 czerwca 1970r.wnioskodawca był w pracy, miał praktykę i zdawał egzaminy. W tym okresie wnioskodawca wraz z dwoma kolegami przeprowadzał remont kapitalny samochodu „Z.” musieli wymontować silnik, skrzynię biegów i inne podzespoły, które musieli umyć naftą i pędzlem. Po wykonaniu tych czynności odwozili te części do magazynu i odbierali po regeneracji, aby ponownie wmontować w samochód. Od 1 sierpnia 1969 roku wnioskodawca codziennie chodził na praktyki, bo inaczej nikt by go nie dopuścił do egzaminu, a jeśli w dokumentach nie ma za ten okres wynagrodzenia, to musi być jakaś pomyłka. W tym czasie również wnioskodawca zdobywał prawo jazdy w szkole ,kat B uzyskał 14 sierpnia 1970r.,kat.A i C 6 listopada 1971r.,kat.BE i CE -15 listopada 1973r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań wnioskodawcy W. G. (1) a także jego akt emerytalnych , akt niniejszej sprawy .

Sąd obdarzył wiarą zeznania wnioskodawcy gdyż są one logiczne, spójne i znajdują odzwierciedlenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym w postaci dokumentów dołączonych do akt sprawy.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z treścią przepisu art.174 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /Dz. U. z 2017 r. poz.1383 ze zm./ kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art.53, z uwzględnieniem ust.2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe o których mowa w art.6, okresy nieskładkowe o których mowa w art. 7 pkt 5 oraz okresy nieskładkowe o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6 – 12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 .

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego bezsprzecznie wynika, że wnioskodawca w okresie od (...) do (...) był zatrudniony w (...) (...) w P. na stanowisku ucznia – mechanika –kierowcy pojazdów samochodowych.

W okresie tym zatrudnienie osób młodocianych regulowała ustawa o nauce zawodu, przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy z dnia 2 lipca 1958 r. (Dz. U. Nr 45, poz. 226 z późn. zm). Zabronionym było zatrudnianie młodocianych, którzy nie osiągnęli 15 roku życia. Stosownie do art. 12 ust. 1 cytowanej ustawy, młodociani zatrudnieni przez zakład pracy obowiązani byli się dokształcać do czasu ukończenia 18 roku życia.

Wnioskodawca dysponował umową o praktyczną naukę zawodu, z treści której bezsprzecznie wynika, że w ramach praktycznej nauki zawodu wykonywał pracę na rzecz Przedsiębiorstwa (...) w P.. Pozwany częściowo uznał wnioskodawcy okres praktycznej nauki w szkole i wyłączył z tego okresu okresy świąt, przerwy wakacyjnej. Stanowisko takie w ocenie Sądu Okręgowego nie jest zasadne.

Jak wynika z treści zawartej umowy o naukę zawodu, nauka zawodu trwa trzy lata i trzyletni kurs nauki dzieli się na trzy odrębne okresy nauki, z których każdy stanowi pełny rok nauki. Po ukończeniu każdego roku młodociany obowiązany jest złożyć egzamin z praktycznej nauki zawodu teoretycznego dokształcania zawodowego przez Zakładową Komisję Kwalifikacyjną. W wypadku nie zdania rocznego egzaminu młodociany obowiązany jest do powtarzania danego roku nauki zawodu./§ 2 umowy./

W ocenie Sądu poczynione w przedmiotowej sprawie ustalenia jednoznacznie wykazały, iż wnioskodawca świadczył pracę w ramach praktycznej nauki zawodu a tym samym kwestionowany przez organ rentowy okres podlega zaliczeniu przy ustaleniu kapitału początkowego w całości .

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zaskarżając wyrok w części uwzględniającej do kapitału początkowego okresów od 1 do 8 sierpnia 1969 roku, do 26 do 31 grudnia 1969 roku, od 1 do 3 stycznia 1969 roku, od 1 do 18 lipca 1969 roku, od 1 do 9 czerwca 1970 roku, od 28 marca do 1 kwietnia 1970 roku oraz od 1 d sierpnia do 31 grudnia 1969 roku. Wyrokowi zarzucał naruszenie przepisów:

1. art.233 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów co do braku pracy w okresach przerw świątecznych, wakacyjnych i egzaminów końcowych i w konsekwencji wyprowadzenie z materiału dowodowego błędnych ustaleń, że do kapitału początkowego podlegają uwzględnieniu również wymienione okresy niewykonywania pracy;
2. art.174 ust.1 i ust.3 w związku z art.6 ust.1 i ust.2 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, art.3 ust.2 ustawy z dnia 2 lipca 1958 roku o nauce zawodu, przyuczenia do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1959 roku w sprawie zatrudnienia młodocianych przy lekkich pracach sezonowych i dorywczych;
3. błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że przy ustalaniu kapitału początkowego uwzględnia się do okresów zatrudnienia młodocianych okresy, w których młodociani nie wykonywali pracy - w tym wakacji, przerw świątecznych i egzaminów końcowych;
4. błędne zastosowanie polegające na przyjęciu, że przy ustalaniu kapitału początkowego uwzględnieniu podlegają okresy przerwy wakacyjnej, świątecznej okres, w którym brak jest informacji o uzyskiwanych wynagrodzeniu i okres egzaminów końcowych.

Wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, że przy kapitale początkowym uwzględnieniu podlegają wyłącznie okresy w których praca była świadczona, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Wbrew jej zarzutom Sąd Apelacyjny nie stwierdza ani naruszenia prawa materialnego, ani sprzeczności w ustaleniach faktycznych Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału i przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów.

Sąd Okręgowy ocenił dowody zgromadzone w postępowaniu przed organem rentowym, z których bezspornie wynikało, że wnioskodawca wykonywał pracę w ramach praktycznej nauki zawodu, łącząc pracę z nauką a zatem miał status zarówno ucznia jak i pracownika. Przy ocenie tych dowodów Sąd nie przekroczył nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art.233 § 1 KPC, ponieważ dowody te nie budziły żadnych wątpliwości.

Przy obliczeniu wysokości kapitału początkowego wnioskodawcy zgodnie z zasadami określonymi w art.173 i 174 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 roku, poz.1270) okresy nauki zawodu i zatrudnienia należało uwzględnić jako okresy składkowe, wymienione jako okres składkowy w art.6 ust.2 pkt.3 ustawy, pod warunkiem, że jest to okres zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r. Jeżeli zatem młodociany odbywał praktyczną naukę zawodu w zakładzie pracy, na podstawie umowy zawartej między nim a zakładem pracy, okres praktycznej nauki zawodu podlega uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty oraz przy ustalaniu wysokości tych świadczeń, ponieważ w tym czasie osoby te były objęte obowiązkiem ubezpieczenia społecznego..

Do umowy o naukę zawodu, miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczenia do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz.U. Nr 45 poz. 226). W myśl art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz.U. z 1958 r., Nr 45, poz. 226 ze zm.), zakład pracy przyjmując młodocianego na naukę zawodu był obowiązany zawrzeć z nim na piśmie umowę określającą zawód albo rodzaj pracy, w jakim młodociany będzie szkolony, czas trwania nauki zawodu oraz zasadnicze obowiązki i uprawnienia młodocianego. Młodocianym zatrudnionym w celu nauki zawodu przysługiwały świadczenia na tych samych zasadach, które obowiązują w stosunku do pracowników danego zakładu pracy, w myśl bowiem art.

10 powołanej ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. okresy nauki zawodu, przyuczenia do zawodu oraz wstępnego stażu pracy są okresami zatrudnienia. Zatem warunkiem zaliczenia okresów zatrudnienia młodocianego do okresów składkowych było zawarcie umowy o naukę zawodu, w celu przygotowania zawodowego lub wstępnego stażu pracy (art. 9 ust. 1 ww. ustawy). Wnioskodawca nie tylko wykazał istnienie takiej umowy, potwierdzonej następnie świadectwem pracy, ale te zachowały się dokumenty z okresu tego zatrudnienia. Wątpliwości organu rentowego co do uznania przez Sąd pełnego okresu zatrudnienia bez wyłączenia przerw świątecznych, wakacji i okresu egzaminów końcowych są niezrozumiałe. Status ucznia określał obowiązki wnioskodawcy nie tylko jako pracownika, ale osoby uczącej się, a zatem korzystającej również przerw w pracy i nauce zgodnie z regulaminem szkoły. Brak jest jakiegokolwiek podstawy prawnej do wyłączenia tych okresów, jak również okresu, za który nie zachowała się dokumentacja placowa. Dowodem zatrudnienia wnioskodawcy jest umowa o pracę w ramach nauki zawodu i potwierdzenie w legitymacji ubezpieczeniowej, czyli dowód przewidziany nawet przez przepisy określające postępowanie dowodowe przed organem rentowym.

Wywody apelacji sprowadzając się do podważenia oceny dowodów dokonanej przez Sąd Okręgowy i stanowią polemikę z prawidłowymi ustaleniami tego Sądu.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżący argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważył zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Apelacja zawiera bowiem jedynie własną interpretację przepisów nie znajdującą potwierdzenia w ich treści.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok w pełni odpowiada przepisom prawa, dlatego apelacja nie może być uwzględniona.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art.385 KPC orzekł, jak w sentencji.